

USNESENÍ SOUDU (prvního senátu)

7. července 2006 *

Ve věci T-319/05,

Švýcarská konfederace, zastoupená S. Hirsbrunnerem a U. Soltészem, advokáty,

žalobkyně,

proti

Komisi Evropských společenství, zastoupené F. Benyonem, M. Huttunenem
a M. Niejahrem, jako zmocněnci,

žalované,

podporované

Spolkovou republikou Německo, zastoupenou C.-D. Quassowskim a A. Tiemann,
jako zmocněnci, ve spolupráci s T. Masingem, advokátem,

vedlejší účastníci,

* Jednací jazyk: němčina.

jejímž předmětem je žaloba na základě článku 230 ES ve spojení s článkem 20 dohody mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o letecké dopravě na neplatnost rozhodnutí Komise 2004/12/ES ze dne 5. prosince 2003 o použití čl. 18 odst. 2 první věty dohody mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o letecké dopravě a nařízení Rady (EHS) č. 2408/92 (Věc TREN/AMA/11/03 – Německá opatření týkající se přibližování se k letišti v Curychu) (Úř. věst. 2004, L 4, s. 13),

**SOD PRVNÍHO STUPNĚ
EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ (první senát),**

ve složení R. García-Valdecasas, předseda, J. D. Cooke a V. Trstenjak, soudci,
vedoucí soudní kanceláře: E. Coulon,

vydává toto

Usnesení

Právní rámec

- 1 Článek 40 první a druhý pododstavec statutu Soudního dvora, rovněž použitelný na řízení před Soudem na základě čl. 53 prvního pododstavce uvedeného statutu, stanoví:

„Členské státy a orgány Společenství mohou ve sporech předložených Soudnímu dvoru přistoupit k řízení.

Totéž právo má každá jiná osoba, která prokáže zájem na rozhodnutí sporu předloženého Soudnímu dvoru, s výjimkou sporů mezi členskými státy, sporů mezi orgány Společenství nebo sporů mezi členskými státy a orgány Společenství.“

Řízení před Soudním dvorem a Soudem (věc C-70/04, nyní po jejím postoupení Soudním dvorem Soudu věc T-319/05)

- 2 Návřhem došlým kanceláři Soudního dvora dne 13. února 2004, zapsaným do rejstříku pod číslem C-70/04, se Švýcarská konfederace domáhá zrušení rozhodnutí Komise 2004/12/ES ze dne 5. prosince 2003 o použití čl. 18 odst. 2 první věty dohody mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací o letecké dopravě a nařízení Rady (EHS) č. 2408/92 (Věc TREN/AMA/11/03 – Německá opatření týkající se přibližování se k letišti v Curychu) (Úř. věst. 2004, L 4, s. 13, dále jen „napadené rozhodnutí“).
- 3 Napadené rozhodnutí bylo přijato na základě stížnosti Švýcarské konfederace ze dne 10. června 2003 směřující proti 213. prováděcímu nařízení k německé právní úpravě v oblasti letecké dopravy, které bylo vydáno dne 15. ledna 2003 německými spolkovými orgány pro oblast letectví. Toto nařízení stanoví nové postupy přibližování se k letišti v Curychu pro letadla přelétávající nad německým územím. Tato opatření mají snížit hlukovou zátěž, jíž jsou v důsledku přeletu strojů vystaveny dotčené obce nacházející se na sever od hranice mezi Německem a Švýcarskem.
- 4 Žaloba Švýcarské konfederace byla podána na základě článku 230 ES ve spojení s článkem 20 dohody mezi Evropským společenstvím a Švýcarskou konfederací

o letecké dopravě (Úř. věst. 2002, L 114, s. 73, dále jen „dohoda o letecké dopravě“), který stanoví:

„Veškeré otázky týkající se platnosti rozhodnutí vydávaných orgány Společenství na základě jejich pravomocí podle této dohody spadají do výlučné pravomoci Soudního dvora Evropských společenství.“

- 5 Faxovou zprávou došlou kanceláři Soudního dvora dne 27. května 2004 podal Landkreis Waldshut návrh na vstup do řízení jako vedlejší účastník na podporu návrhových žádání žalované ve věci C-70/04, nyní věc T-319/05 po jejím postoupení Soudním dvorem Soudu. Landkreis Waldshut je německý region nacházející se v blízkosti švýcarské hranice, nad nímž přelétávají letadla přibližující se k letišti v Curychu a jež mají německá opatření, která jsou předmětem napadeného rozhodnutí, chránit před hlukovou zátěží.
- 6 Tento návrh na vstup do řízení jako vedlejší účastník byl účastnicím řízení doručen v souladu s čl. 93 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora. Dopisy ze dne 18. a 23. června 2004 Komise a Švýcarská konfederace předložily svá vyjádření k návrhu na vstup do řízení jako vedlejší účastník.
- 7 Usnesením předsedy Soudního dvora ze dne 21. července 2004 bylo povoleno vedlejší účastenství Spolkové republiky Německo na podporu návrhových žádání Komise.
- 8 Usnesením ze dne 14. července 2005, Švýcarská konfederace v. Komise (C-70/04, nezveřejněné ve Sbírce rozhodnutí), Soudní dvůr tuto věc postoupil Soudu. V tomto usnesení Soudní dvůr v bodě 21 uvádí, že má-li být Švýcarská konfederace postavena

na roveň členským státům, pak je třeba konstatovat, že pro žaloby podávané členskými státy proti rozhodnutí Komise je od nyníška v prvním stupni příslušný Soud, neboť se jedná o žaloby uvedené v článku 230 ES, které se ve smyslu článku 225 ES nepřidělují soudní komoře a rovněž nejsou vyhrazeny Soudnímu dvoru na základě článku 51 statutu Soudního dvora, ve znění vyplývajícím z rozhodnutí Rady 2004/407/ES, Euratom ze dne 26. dubna 2004, kterým se mění články 51 a 54 Protokolu o statutu Soudního dvora (Úř. věst. L 132, s. 5, oprava, Úř. věst. L 194, s. 3).

- 9 Soudní dvůr dále v bodě 22 rovněž uvádí, že pakliže by Švýcarská konfederace měla být zejména s ohledem na zvláštní kontext dohody o letecké dopravě postavena na roveň nikoli členskému státu, v kterémžto případě by se použil čl. 230 druhý pododstavec ES, nýbrž právnické osobě ve smyslu tohoto článku čtvrtého pododstavce, pro žalobu by byl v prvním stupni taktéž příslušný Soud za podmínek uvedených v tomto ustanovení Smlouvy, a žaloba by tedy musela být Soudu postoupena na základě čl. 54 druhého pododstavce statutu Soudního dvora.
- 10 Za těchto podmínek Soudní dvůr rozhodl, že žaloba měla být v prvním stupni každopádně podána Soudu buď na základě rozhodnutí 2004/407, anebo na základě čl. 54 druhého pododstavce statutu Soudního dvora.
- 11 Dne 30. března 2006 předal předseda prvního senátu návrh Landkreis Waldshut na vstup do řízení jako vedlejší účastník k rozhodnutí Soudu na základě čl. 116 odst. 1 třetího pododstavce jednacího řádu Soudu.

Návrh Landkreis Waldshut na vstup do řízení jako vedlejší účastník a vyjádření účastnic řízení

- 12 Na podporu svého návrhu na vstup do řízení jako vedlejší účastník Landkreis Waldshut tvrdí, že jeho vedlejší účastenství nelze vyloučit na základě čl. 40 druhého

pododstavce statutu Soudního dvora, jelikož Švýcarská konfederace není členským státem ve smyslu tohoto ustanovení. V tomto ohledu článek 20 dohody o letecké dopravě, který stanoví příslušnost Soudního dvora pouze pro určité spory, nemá za následek to, že by se Švýcarská konfederace měla považovat za členský stát ve smyslu čl. 40 druhého pododstavce statutu Soudního dvora. Tak je tomu i v případě, kdy členský stát uzavřel mezinárodní dohodu se Společenstvím (usnesení Soudního dvora ze dne 23. února 1983, *Chris International Foods v. Komise*, 91/82 R a 200/82 R, Recueil, s. 417; usnesení předsedy Soudu ze dne 14. srpna 1998, *Emesa Sugar v. Komise*, T-44/98 R, Recueil, s. II-3079, bod 26 a následující).

- 13 Zájem Landkreis Waldshut na rozhodnutí sporu krom toho vyplývá ze skutečnosti, že coby veřejnoprávní územně správní celek musí podporovat blaho svých obyvatel a spravovat své území. Landkreis Waldshut je tedy dotčen z hlediska prostorového a věcného vzhledem k tomu, že hluková zátěž, kterou napadené rozhodnutí odstraňuje, vzniká na jeho území a dotýká se jeho obyvatel. Landkreis Waldshut ostatně přispěl k přijetí sporných letových omezení (prostřednictvím 213. prováděcího nařízení k německé právní úpravě v oblasti letecké dopravy) a v průběhu správního řízení rovněž informoval Komisi.
- 14 Komise uznává, že Landkreis Waldshut prokázal svůj zájem na rozhodnutí sporu, přičemž si klade otázku, zda jeho vedlejší účastenství není vyloučeno čl. 40 druhým pododstavcem statutu Soudního dvora. Komise v tomto ohledu uvádí, že ačkoli Švýcarská konfederace není členským státem ve smyslu tohoto ustanovení, je však třeba zohlednit skutečnost, že tento stát je postaven na roveň členským státům Společenství pro účely použití nařízení a směrnic vyjmenovaných v příloze dohody o letecké dopravě.
- 15 Poté, co Komise připomněla, že statut Soudního dvora není uveden v příloze k této dohodě, takže postavení Švýcarské konfederace na roveň členskému státu se nevztahuje na uplatňování uvedeného statutu, a dále že vyloučení podle čl. 40

druhého pododstavce statutu Soudního dvora je výjimkou z práva na vedlejší účastenství rovněž zakotveného v tomto ustanovení, kterou je v zásadě třeba vykládat restriktivně, přesto se domnívá, že je namístě toto vyloučení použít obdobně na projednávaný případ. Toto vyloučení je odůvodněno tím, že spory, kde proti sobě stojí členské státy nebo orgány Společenství, se od ostatních sporů odlišují tím, že účastníci řízení zpravidla nesledují soukromé zájmy, nýbrž obecný zájem obyvatel podléhajících jejich svrchované moci, ba dokonce své „institucionální zájmy“. Vznikl by tedy rozpor, pokud by mohly být do těchto sporů vstupem vedlejších účastníků vneseny soukromé zájmy. Účelem vyloučení podle čl. 40 druhého pododstavce statutu Soudního dvora je právě zamezit takovému rozporu. K Landkreis Waldshut nelze přistupovat jinak než například k soukromému podniku, jehož vedlejší účastenství je v tomto typu sporu vyloučeno, neboť článek 40 statutu Soudního dvora rozlišuje pouze mezi členskými státy a orgány Společenství na jedné straně a „každou jinou osobou“ na straně druhé.

16 Ovšem vzhledem k tomu, že se Soudní dvůr doposud k této otázce nevyslovil a že se jedná o otázku, která musí být posouzena i bez návrhu, Komise nepředkládá pro tento účel žádný návrh a ponechává rozhodnutí na uvážení Soudu.

17 Švýcarská konfederace navrhuje, aby bylo vedlejší účastenství Landkreis Waldshut odmítnuto, přičemž uplatňuje, že takovéto vedlejší účastenství je vyloučeno podle čl. 40 druhého pododstavce statutu Soudního dvora a podle zásady rovného zacházení. Toto vedlejší účastenství by totiž nemohlo být povoleno, kdyby tato žaloba byla podána členským státem, jelikož čl. 40 druhý pododstavec statutu Soudního dvora stanoví, že ve sporech mezi členskými státy na jedné straně a orgány Společenství na straně druhé mohou do řízení vstoupit jako vedlejší účastníci pouze členské státy a orgány Společenství, zatímco ostatní osoby tuto možnost nemají. V rámci sporu týkajícího se dohody o letecké dopravě by se proto tato procesní norma měla v souladu se zásadou rovného zacházení vztahovat i na Švýcarskou konfederaci.

- 18 Švýcarská konfederace krom toho poznamenává, že vedlejší účastenství Landkreis Waldshut by mělo být vyloučeno z důvodu vedlejšího účastenství Spolkové republiky Německo. Na tomto místě je třeba uplatnit zásadu zakotvenou Soudním dvorem (rozsudek Soudního dvora ze dne 10. července 1986, DEFI v. Komise, 282/85, Recueil, s. 2469), podle které určitý subjekt nemá právo využít právního prostředku, pokud jej již využil jemu nadřazený subjekt a pokud zájmy, jež zastupuje dotčený subjekt, jsou obsaženy v zájmech nadřazeného subjektu anebo s nimi splývají.

Závěry Soudu

- 19 Zprv je namístě poznamenat, že návrh na vstup do řízení jako vedlejší účastník byl podán v souladu s formálními náležitostmi a ve lhůtě stanovené v čl. 93 odst. 1 jednacího řádu Soudního dvora.
- 20 Zadruhé je třeba uvést, že Landkreis Waldshut prokázal svůj zájem na rozhodnutí sporu v projednávané věci. Tento zájem vyplývá ze skutečnosti, že stál na počátku přijetí německých opatření, která jsou předmětem napadeného rozhodnutí, a že nad jeho územím a obyvatelstvem přelétávají letadla, která se přibližují k letišti v Curychu nebo z něj odlétají. Na rozdíl od toho, co tvrdí Švýcarská konfederace, navíc zájem na vedleším účastenství Landkreis Waldshut nemůže splývat se zájmem na vedleším účastenství Spolkové republiky Německo. Spolková republika Německo totiž do tohoto řízení vstupuje jako vedlejší účastník na základě čl. 40 prvního pododstavce statutu Soudního dvora, podle kterého „[č]lenské státy a orgány Společenství mohou ve sporech předložených Soudnímu dvoru přistoupit k řízení“, a nemusí prokazovat zájem na rozhodnutí sporu. Vedlejší účastenství Spolkové republiky Německo na základě čl. 40 prvního pododstavce statutu Soudního dvora tak nijak neumožňuje vyloučit vedlejší účastenství Landkreis Waldshut nebo „každé jiné osoby, která prokáže zájem na rozhodnutí sporu“, podle druhého pododstavce tohoto ustanovení.

- 21 Zatřetí skutečnost, že Švýcarskou konfederaci lze pro účely použití nařízení a směrnic vyjmenovaných v příloze k dohodě o letecké dopravě stavět na roveň „členskému státu“ Společenství, nemůže mít za následek to, že budou jednotlivci zbaveni procesních práv, která jim plynou ze statutu Soudního dvora. Článek 40 druhý pododstavec statutu Soudního dvora totiž zakotvuje právo osob, které prokáží zájem na rozhodnutí sporu, aby vstoupily jako vedlejší účastníci do sporů předložených Soudnímu dvoru. Výjimky z tohoto procesního práva na vstup do řízení jako vedlejší účastník, které je výrazem práva být vyslechnut, musejí být nutně vykládány restriktivně. Vzhledem k tomu, že tedy Švýcarská konfederace není členským státem Společenství, nemůže se užitečně dovolávat ustanovení čl. 40 druhého pododstavce statutu Soudního dvora, který vylučuje vedlejší účastenství každé osoby mimo členské státy a orgány Společenství ve sporech mezi členskými státy, ve sporech mezi orgány Společenství nebo ve sporech mezi členskými státy na jedné straně a orgány Společenství na straně druhé. Toto vyloučení, které je upraveno v čl. 40 druhém pododstavci statutu Soudního dvora, který se na řízení před Soudem použije na základě čl. 53 prvního pododstavce uvedeného statutu, se totiž vztahuje pouze na spory mezi členskými státy nebo orgány Společenství.
- 22 Z téhož důvodu se Švýcarská konfederace nemůže domáhat uplatnění tohoto vyloučení s odůvodněním, že zastupuje obecný zájem obyvatel podléhajících její svrchované moci, ba dokonce své institucionální zájmy, a že z tohoto důvodu by měl být spor mezi ní a Komisí v projednávané věci postaven na roveň sporu mezi členským státem a orgánem Společenství, do něž mohou vstoupit jako vedlejší účastníci subjekty sledující podobný zájem, a sice ostatní členské státy a orgány Společenství. Tato podobnost zájmu totiž nemůže s ohledem na výše uvedenou zásadu restriktivního výkladu postačovat k vyloučení procesního práva, jež pro Landkreis Waldshut vyplývá z čl. 40 druhého pododstavce statutu Soudního dvora, jakmile prokáže zájem na rozhodnutí sporu. Stát, který není členem Společenství, nemůže tvrdit, že se na něj vztahují výsady přiznané členským státům a orgánům Společenství statutem Soudního dvora, ve snaze zasahovat do procesního práva výslovně uděleného tímto statutem „každé jiné osobě, která prokáže zájem na rozhodnutí sporu“.
- 23 Z výše uvedeného tudíž vyplývá, že Landkreis Waldshut prokázal svůj zájem na rozhodnutí sporu, a že je tedy namísto povolit jeho vedlejší účastenství v souladu

s čl. 40 druhým pododstavcem statutu Soudního dvora, použitelným na řízení před Soudem na základě jeho čl. 53 prvního pododstavce. Práva Landkreis Waldshut vyplývají z čl. 116 odst. 2 a 4 jednacího řádu.

Z těchto důvodů

Soud (první senát)

rozhodl takto:

- 1) Vedlejší účastenství Landkreis Waldshut ve věci T-319/05 na podporu návrhových žádání žalované se povoluje.**
- 2) Vedoucí soudní kanceláře doručí Landkreis Waldshut opis všech procesních písemností.**
- 3) Landkreis Waldshut bude stanovena lhůta k předložení písemných důvodů a argumentů na podporu jeho návrhového žádání.**
- 4) O nákladech řízení bude rozhodnuto později.**

V Lucemburku dne 7. července 2006.

Vedoucí soudní kanceláře

E. Coulon

Předseda

R. García-Valdecasas